

Veien til Emmaus, en pilgrimsvandring.

Å gjenkjenne Kristus i den fremmede:

En pilgrimsvandring med flyktninger som tema.

Introduksjon og praktiske tips:

- 1. Pilgrimsvandringen er laget for å være fleksibel og for å passe alle aldersgrupper. Dere er fri til å tilpasse den til deres situasjon.*
- 2. Målet med pilgrimsvandringen er å vise solidaritet med de mange millioner flyktninger, og internt fordrevne mennesker (flyktninger i eget land) som har flyktet pga krig, sult, og andre former for forfølgelse. Kristus var selv flyktning som barn, og erfarte både frykten under flukten, og beskyttelsen som ble tilbudt av nabolandet Egypt, som ikke lukket dørene for den lille familien.*
- 3. Rammene for pilgrimsvandringen kan bli brukt av en gruppe i løpet av en ettermiddag/kveld, ved å flytte seg rundt i en kirke eller en sal. Det er viktig å flytte på seg i en pilgrimsvandring. Eller dere kan arrangere dette for en ungdomsgruppe eller på en menighetsweekend ute i naturen.*
- 4. Dere trenger å forberede symbolene på forhånd. Det dere trenger er en stakk, et stort kammuslingskjell, en liten bag, et par med sko, en kaffeboks, en pakke med te, en bomullskjorte, en kåpe, et verdenskart, en Bibel, et stearinlys, en stort tøyestykke i flere farger.*
- 5. Dersom dere ønsker å arrangere en lang pilgrimsvandring, for eksempel over en hel dag eller mer, trenger dere å forberede:*
 - a. Måltider*
 - b. Overnattingssted*
 - c. En følgebil med førstehjelpsutstyr*
 - d. Sjekk pilgrimsruten på forhånd, så dere vet hvor lang tid det tar, og hvor dere skal ha pilgrimsstasjonene.*
 - e. Det er ofte mulig å besøke lokale menigheter på veien. Undersøk om det er mulig å bruke kirkene som bønnesteder, inviter den lokale menigheten med på bønnesamlingen.*
- 6. Dersom deltagerne på pilgrimsvandringen ikke kjenner hverandre fra før, oppmuntre dem til å snakke med så mange som mulig, og bli kjent med hverandre! Lag en deltagerliste og del dem inn i "familie" grupper. Fortell deltagerne hvilken "familie" de tilhører. Be dem se etter sin "familie" på veien, og å ta kontakt. (Dette er både en metode på å bli kjent, samtidig gir det deltagerne en erfaring i å lete etter familiemedlemmer som forsvant under flukten)*
- 7. Få en til å lede ved stasjonene, og noen til å være tekstlesere (ca 8-9) på forhånd.*
- 8. Velg sanger/salmer som passer til de forskjellige temaene på pilgrimsstasjonene.*

Pilgrimsvandringen:

Samle gruppen, og gi alle en kopi av tekstene. Lederen skal ha en stav, og et stort kammuslingskjell(det tradisjonelle symbolet pilgrimsvandrerne på vei til Santiago de Compostela bruker) De andre vandrerne kan også bruke dette dersom de ønsker det.

Stasjon 1: Forlate hjemmet

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: **Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg!** (*Salme 119*)

Leder: Det er over 41 millioner mennesker på flukt i verden i dag, enten i sitt eget land, eller de har krysset grenser. I dag går vi sammen i solidaritet med dem. Vi går sammen etter eget valg, de er tvunget på flukt. Vi vet at vi vil komme hjem etter vandringen, de vet ikke om de noensinne vil kunne vende hjem.

Gruppen: **Vi ber om vilje til å forstå, og om åpenhet til å lytte til flyktingenes stemme.**

Leser 1 holder opp en liten bag

Leser 1: Vi kunne kun ta med noe som fikk plass i en liten bag. De advarte oss mot å ta med for mye. I flere dager brant jeg dokumenter på terrassen, papirer fra da jeg arbeidet for regjeringen, papirer fra den tiden jeg arbeidet for amerikanerne. Jeg visste ikke hva jeg skulle gjøre, uten om å brenne alle dokumenter som kunne være farlige for meg. Biter av aske blåste avgårde i vinden, jeg følte at jeg brant opp mitt eget liv. Tran Thi Nga, regnskapsfører, Sør Vietnam
Pause

Leder: Lukk øynene en liten stund, og forestill deg at du er tvunget til å forlate ditt eget hjem. (*Pause*) Du må flykte til fots, så det er ikke mye du kan ta med deg. (*Pause*) Du vet ikke om du noengang vil vende hjem igjen. (*Pause*) La pilgrimene tenke stille noen minutter.

SANG: *Finn en passende sang*

Fortsett med vandringen, og gi alle mulighet (frivillig) til å snakke om det de akkurat har hørt.

Stasjon 2: Tvunget til å flykte pga krigshandlinger.

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: **Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg!** (*Salme 119*)

Leader: La oss stoppe et øyeblikk for å tenke på alle de steder vi vet det er krig eller andre typer væpnet konflikt. Hvor mange land i verden har blitt revet i stykker pga krigskamper?
Lederen holder opp et verdenskart

Vi tenker på:

Leser 1: Guatemala, Colombia and Peru

Leser 2: Liberia, Rwanda, Vest Sahara, Angola og Kongo

Leser 3: Sudan, Somalia, Djibouti, Gaza og Vestbredden, Irak, Libanon, and Tyrkia.

Leser 4: Nord Irland, Bosnia, Kroatia, Georgia, Azerbadjan, Tajikistan og Afghanistan.

Leser 5: Sri Lanka, Burma, Øst Timor, Papa Ny Guinea, Kambodia og Filippinene.

Leser 6: Kashmir, Tibet og Bhutan.

Stilhet

Leser 7: Jeg heter Josè, og jeg lever i en flyktningeleir I Zimbabwe, Afrika. Jeg pleide å være en katekist og var bonde I Mozambik, der jeg er født. Jeg måtte forlate landsbyen min på kort varsel. Jeg så noen av mine slektninger og venner hogget i hjel. Jeg var så redd for å dø at jeg løp av gårde. Jeg hadde ikke engang tid til å begrave de døde, jeg måtte forlate dem liggende døde i gata.

Stilhet

Leser 8: De skal smi sine sverd om til plogskjær og spydene til vingårdskniver. Folk skal ikke mer løfte sverd mot folk og ikke lenger lære å føre krig. Jes.2,4

Leser 9: Rett skal bo i ødemarken og rettferd i det fruktbare land. Rettferdigheten skal bringe fred, dens frukt blir evig ro og trygghet. Mitt folk skal bo i et fredelig land, i trygge hjem, der en sorgfritt kan hvile Jes. 32,16-18

Gruppen: Vi ber for alle steder i verden hvor det er krig, hvor mennesker må flykte fra deres hjem pga trusselen om vold. Vi ber om mot til å arbeide for rettferdighet, for vi vet at bare ekte rettferdighet vil gi varig fred.

Sang: *Gonna lay down my sword and shield*

Fortsett med vandringen

Stasjon 3: Forfølgelsen av minoritetsgrupper

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett....løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg! (*Salme 119*)

Leser 1: Da kom det en ny konge over Egypt som ikke visste noe om Josef. Han sa til sitt folk: «Se, Israels-folket er større og sterkere enn vi. La oss fare klokt fram, så de ikke blir enda tallrikere! For kommer det krig, slår de seg kanskje sammen med fiendene våre, strider mot oss og drar fra landet!»

Så satte egypterne fogder over israelittene. De skulle plage dem med tvangsarbeid. Israelittene måtte bygge to byer med lagerhus for farao; det var Pitom og Ramses. Men jo mer egypterne plaget dem, dess flere ble de, og dess mer bredte de seg, så egypterne ble redde for dem. De tvang israelittene til å trelle for seg og gjorde livet surt for dem med hardt arbeid i leirtakene og teglverkene og med allslags jordarbeid. Alt dette trellearbeidet tvang de israelittene til å gjøre. 2.Mos.1,8-14

Leder: I flere land blir minoritetsgrupper diskriminert. De kan ha en annen hudfarge, snakke et annet språk, praktisere en annen religion, eller rett og slett være kvinner. De er ofte forhindret fra å ta høyere utdanning, få bedre betalte jobber, og blir tvunget til å gjøre den type arbeid ingen andre vil gjøre. Mange blir tvunget til å flykte pga forfølgelse. Vi tenker på kurdere i Tyrkia og Irak, kristne i Sudan og i flere land i midtøsten, tamiler på Sri Lanka..

Gruppen: Her kan gruppen legge til andre minoritetsgrupper i verden de ønsker å be for.

Leder: Vi takker Gud for mangfoldet av mennesker og kulturer i verden. Vi ber om at vi kan se løftene, rikdommen og mulighetene i dette mangfoldeet, istedetfor å frykte det ukjente.

Gruppen: Vi ber om at vi må lytte til andre med respekt, selv om de er annerledes enn oss, snakker et annet språk, eller har en annen tro. Hold vårt sinn åpent, slik at vi kan lære avhverandre.

SANG:

Fortsett vandringen

Stasjon 4: Reisen

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg! (*Salme 119*)

Leder: Vi skal nå være i stillhet noen minutter og tenke på en flyktnings reise. Vi er omtrent halvveis, vi er kanskje trøtte, vi har gått et langt stykke. Kanskje vi prøvde å bære for mye bagasje, slik at vi måtte legge noe igjen langs veien. Kanskje det endelig har gått opp for oss at vi måtte flykte, kanskje vi begynner å bli virkelig redde, og frykter hva som møter oss når vi kommer fram?

Stillhet

Leser 1: I en alder av 18 år kom hun etter to ukers vandring gjennom ørkenen, fysisk helt nedkjørt, alvorlig dehydrert og med åpne sår på føtter og kropp. Men hennes verste opplevelse var at hun ble holdt i fengsel i tre dager ved grenses, voldtatt gjentatte ganger. (FNs høykommissær for flyktninger)

Gruppen: Vi ber for flyktninger og andre som har blitt tvunget til å forlate sine hjem. Vi tenker på deres flukt. Bevar dem, og gi dem styrke til å fortsette. Vi ber om at deres behov blir møtt, at de blir ønsket velkommen, at de får ly, mat og arbeid uansett hvor de må dra.

Leser 2: Jeg var fremmed, og dere tok imot meg. Matteus 25,25

Gruppen: I dag er det så mange som må flykte fra massakre i deres krigsherjede hjemland. I dag er det så mange som må flykte fra den desperate gråten av deres gråtende, sultne barn..

I dag, la oss åpne våre armer og ønske den fremmede velkommen, og si til henne og ham: ”min søster, min bror, min venn”

Sang:

Fortsett vandringsen.

Stasjon 5: Flyktet pga gjeld

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (Salme 146)

Gruppen: Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg! (Salme 119)

Her viser lederen en boks med kaffe, te og bomullsskjorte som symbol på produkter fra sør.

Leder: Millioner av mennesker i verden har blitt tvunget til å forlate deres hjem, men de er fortsatt i deres eget land. Noen har flyktet pga borgerkrig, men enda flere pga økologisk krise, eller pga store byggeprosjekter. I mange utviklingsland må folk flytte pga dambygging, store farmer med fe eller andre store investeringer. Disse landene har blitt oppmuntret til å eksportere for å få utenlandsk valuta, og for å betale gjelden til de rike landene. Det er et fakta at de fattige landene betaler mer i renter hvert år, enn hva de får i bistandsmidler..

Leser 1: Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere . Matteus 6,11-12

Leser 2: Verdensbanken foreslo store, mekaniserte farmer i Sudan, og sammen med det Internasjonale Valutafondet, presset de regjeringen til å skifte fokus fra å møte det lokale markedets behov til jorbrukseksport. Over de siste 20 årene har det økologiske stresset ført til at 4-5 millioner mennesker har måttet flytte, og 2-3 millioner har forlatt Sudan enten som flyktninger eller migranter. (Mohammed Suleiman, Panascope Nov 1992)

Leser 3 tar av ytterjakken

Leser 3: Låner du penger til en landsmann, til en fattig nabo, da skal du ikke være som en pengeutlåner mot ham. Du skal ikke kreve rente av ham. Tar du din landsmanns kappe i pant, skal du la ham få den igjen før solnedgang. For den er det eneste han har å dekke seg med; og den skal han ha omkring sin kropp. Hva skal han ellers ligge i? Når han roper til meg, vil jeg høre; for jeg er barmhjertig. 2.Mos.22,25-27

Alle som vil, tar av seg sine ytter jakker

Leder: Tilgivende Gud, selv om vi skjønner at tilbakebetaling av gjeld er det rette å gjøre, kan det føre til større urettferdighet. Vi ser mennesker som aldri har hatt nytte av det opprinnelige lånet, og strever med å betale høye renter på lånet. Vi ser fattige som betaler om og om igjen. Vis oss hvordan vi kan handle rettferdig, og å være på de fattiges side.

Gruppen: Vi ber for visdom til å forstå sann rettferdighet, og styrke til å kjempe for rettferdigheten.

Leser 4: Kristen kjærlighet for den neste, og rettferdighet kan ikke skilles. For i kjærligheten ligger det et ønske om, ja, krav om verdighet og rettferdighet for vår nabo. Fordi alle er i sannhet et synlig ansikt for den usynlige Gud. Den kristne finner Guds stempel på alle, og derfor også Guds krav om rettferdighet og kjærlighet.

Alle hjelper hverandre med å ta på ytterjakkene

Sang:

Fortsett vandringen

Stage 6: Sulten på rettferdighet

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg! (*Salme 119*)

Leder: I Bibelen kan vi lese historier om mange som ble tvunget til å forlate deres hjem for mange forskjellige årsaker. Sara og Abraham var blant dem:

Leser 1: Han tok med seg sin kone Sarai og sin brorsønn Lot og alle eiendelene de hadde samlet, og de tjenestefolkene de hadde fått seg i Karan. De gav seg på vei til Kanaan.... Det ble hungersnød i landet. Da drog Abram til Egypt og slo seg ned der som innflytter; for hungersnøden var stor i landet. 1.Mos.12,5 og 10

Pause

Leser 2: Alle har rett til en tilstrekkelig levestandard for seg selv og familien, inkludert tilstrekkelig med mat, klær og bolig.

International Covenant on economic, social and cultural rights.1966

Leder: Millioner av mennesker verden lever uten tilstrekkelig mat, klær eller bolig. Slik som Sara og Abraham måtte flytte for å finne mat og ly. Allikevel er det noen som kaller dem "økonomiske migranter", og spør om deres rett til å flytte til et annet land der de har mulighet til å finne tilstrekkelig med mat, klær og bolig. "

Gruppen: Vi ber om tilgivelse for de gangene vi ikke har vært åpne for å forstå andres behov. Av og til har vi vært så opptatt av å beskytte vår egen levestandard, at vi har glemt å dele. Vi ber om tro og styrke til å arbeide mot fattigdom, sult og urettferdighet som tvinger mennesker bort fra deres hjem.

Sang: *Kyrie eleison*

Fortsett vandringen

Stasjon 7: Send dem tilbake der hvor de kom fra!

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: **Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg!** (*Salme 119*)

Leder: Ni av ti flyktninger er i de fattige landene i sør. Bare en av ti greier å komme til de rikere landene i Nord, men allikevel stenger Europa sine grenser.

Leser 1: "Falske flyktninger"

Leser 2: "Økonomiske migranter"

Leser 3: "De tar våre jobber og våre hus"

Leser 4: "Horder av asylsøkere"

Leser 5: "Bølger av illegale immigranter"

Leser 6: Disse menneskene er bare internasjonale landstrykere. De skulle bli sendt hjem øyeblikkelig! Hvorfor skal vi betale for at de skal få bli? De er her bare for å tjene så mye penger som mulig Nicholas Fairbairn. Daily Star 1989

Gruppen: **Gud, vår skaper, som har gitt oss alt vi har i tillit. Tilgi oss for de gangene vi ikke har vært villige til å dele det vi har. Hjelp oss å lære av andre, fattigere land, som har åpne grenser, og av dem som er klare til å ønske den fremmede velkommen..**

Leader: Det er rett at vi skal ønske den fremmede velkommen.

Alle tar hånda til personen ved siden av seg, og gruppen lager en menneskelig kjede, eller en sirkel dersom gruppa er liten.)

Leser 7: Slik kroppen er én selv om den har mange lemmer, og alle lemmene utgjør én kropp enda de er mange, slik er det også med Kristus. For om ett lem lider, lider alle de andre med. Og om ett lem blir hedret, gleder alle de andre seg. 1.Kor.12,12 og 26

Gruppen: **Fader Vår**

Fortsett vandringen

Stasjon 8: Reise hjem

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (*Salme 146*)

Gruppen: **Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg!** (*Salme 119*)

Form en sirkel, og tenn et lys som et symbol om håp.

Leder:Når vi nå nærmer oss slutten på vandringen, og tenker på hjemreisen, la oss tenke på verdens flyktninger og internt fordrevne mennesker, i leirer og flyktningsentre, de som arbeider og lever i et nytt land, de som venter på svar om asylsøknaden, de som venter på å bli gjenforent med sin familie, de som håper på å kunne reise hjem, eller å integreres i et nytt samfunn. Millioner av flyktninger, og enda flere internt fordrevne, mange av dem lengter hjem.

Legg ut et stort,, fargerikt tøyestykke.

Leser 1: Jeg gjør alle fjell til farbar vei, mine kongsveier skal bygges høyere. Se, der kommer de langveisfra, noen fra nord og noen fra vest og noen fra Sinim-landet. Fryd deg, himmel, og jubel, du jord, bryt ut i gledesrop, dere fjell! For Herren trøster sitt folk og viser barmhjertighet mot de hjelpeløse som hører ham til. Jes.49, 12-13

Leser 2: ”Min drøm er å reise hjem til mitt land. Vi pleide å dyrke cassava og cashewnøtter. Vi hadde nok å spise, vi dyrket det selv...vi ønsker å dra hjem, og starte våre liv på nytt, se etter barna våre selv.” Kvinne fra borgerkrigen som var i Mozambique, i en flyktingeleir i Zimbabwe

Leder: Folk ønsker gjerne å dra hjem, men mange har levd så lenge utenfor deres hjemland, og er fullstendig klar over hvilke problemer de vil møte om de drar hjem..

Leser 3: ”Veien vi brukte er fulle av landminer. Hvordan kan vi gå på veier som belagt med miner? Hvordan kan vi kjøre en lastebil som kan eksplodere hvert øyeblikk? Vi ønsker å starte livet på nytt, men vi må få ekte fred først.” Simon, flyktning fra Mozambique, i flyktingeleir i Zimbabwe. (Det ironiske er at nå er det Zimbabwe som “produserer” flyktninger)

Leser 4: ”Nå kom Tev Soeun hjem til Kambodia. Da hun endelig kom til landsbyen fikk hun en pakke med mat for et år, et enkelt hus, og jordbruksverktøy. Allikevel vil det ikke være lett for en alenemor å starte helt på nytt.. 2

Talsmann for FN's høyesterettskommisær i Kambodia 1992, Iain Guest

Gruppen: Vi ber om hjelp til å forstå håpet og frykten flyktninger og fordrevne menneskser har, som ønsker å vende hjem. Hjelp oss til å se alle dem som ønsker å reise hjem, men som ikke har mulighet til det. Vis oss hvordan vi kan arbeide for fred og rettferdighet, hvordan vi kan skape de rette forholdene for en trygg hjemreise..

Sang.

Fortsett vandringen

Stasjon 9: Konklusjon

Leder: Herren er trofast til evig tid, Han skaffer de undertrykte rett...løser dem som er bundet.....og tar seg av innflytterne. (Salme 146)

Gruppen: Jeg er en gjest på jorden, skjul ikke dine bud for meg! (Salme 119)

Leser 1: Samme dag var to disipler på vei til en landsby som heter Emmaus, seksti stadier fra Jerusalem, og de samtalte om alt det som var skjedd. Mens de nå snakket sammen og drøftet dette, kom Jesus selv og slo følge med dem. Men øynene deres ble hindret i å se, så de ikke

kjente ham igjen. Han sa da til dem: «Hva er det dere går og snakker så ivrig om?» De stanset og så bedrøvet opp, og den ene, han som het Kleopas, svarte: «Du må være den eneste tilreisende i Jerusalem som ikke vet hva som er hendt der i disse dager.» «Hva da?» spurte han. «Det med Jesus fra Nasaret,» svarte de. «Han var en profet, mektig i ord og gjerning for Gud og hele folket. Men våre overprester og rådsherrer utleverte ham og fikk ham dømt til døden og korsfestet ham. Og vi som hadde håpet at det var han som skulle befri Israel! Dessuten: I dag er det alt tredje dagen siden dette hendte. Og nå har også noen kvinner blant oss gjort oss forvirret. De gikk ut til graven tidlig i dag morges, men de fant ikke hans kropp. De kom tilbake og fortalte at de hadde sett et syn av engler som sa at han lever. Noen av våre gikk da til graven, og de fant det slik som kvinnene hadde sagt, men ham selv så de ikke.»

Da sa han til dem: «Så uforstandige dere er, og så trege til å tro alt det profetene har sagt! Måtte ikke Messias lide dette og så gå inn til sin herlighet?» Og han begynte å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene.

De nærmet seg nå den landsbyen de skulle til, og han lot som han ville dra videre. Men de ba ham inntrengende: «Bli hos oss! Det lir mot kveld, og dagen heller.» Da gikk han med inn og ble hos dem. Og mens han satt til bords med dem, tok han brødet, ba takkebønnen, brøt det og ga dem. Da ble øynene deres åpnet, så de kjente ham igjen. Men han ble usynlig for dem. Lukas 24:13-32

Gruppen: Vi ber om tilgivelse for de gangene vi ikke gjenkjente Kristus i den fremmede, og for alle de gangene vi ikke har vist gjestfrihet for dem som er annerledes enn oss.

Leder: La oss takke for motet og motstandstyrken til flyktningene.

Leser 2: Vi takker for deres bidrag til de landene som blir deres nye hjem.

Leser 3: Vi takker Gud for vitnesbyrdet for dem som er forfulgt, men som allikevel står opp for det de vet er sant, selv om de risikerer livet sitt, sin familie og sitt hjem..

Leser 4: Vi ber om mot, forpliktelse og tro til å vandre sammen med de fattige og de maktesløse.

Leser 5: Vi ber om at vi kan stå sammen med dem for en verden der ingen er tvunget til å forlate sitt hjem pga frykt.

Pause, form en sirkel, og legg alle symbolene fra vandringen i sentrum. Dersom alle har en stav, skal disse også legges i midten.

Leser 5: Han gir den trette kraft, og den som ingen krefter har, gir han stor styrke. Gutter kan bli trette og slitne, unge menn kan snuble og falle. Men de som venter på Herren, får ny kraft; de løfter vingene som ørnen, de løper og blir ikke utmattet, de går og blir ikke trette. Jes.40, 29-31

Sang:

Be alle om å plukke om en annen stav enn den de selv brukte, for å minnes flyktningene, reisen og de menneskene som gikk sammen med dem.

Alle ber velsignelsen sammen: Herren velsigne deg og bevare deg, Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig, Herre løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. Amen

Avslutt gjerne pilgrimsvandringen med et måltid, og la deltagerne samtale om hvordan de opplevde vandringen, hva de har lært, og om de nå kjenner seg klare til å jobbe videre for og med flyktninger og fordrevne mennesker.